

A Seminal Sin: In Context

I. Present in Every Failure

שמות לב: לד

ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך הנה מלאכי ילך לפניך וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם:
 And now, go and lead the people to where I have told you. Behold-my angel shall go before you
 and on the day that I make my account, I shall bring their sin to account against them.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין קב: א

אמר רבי יצחק: אין לך כל פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מעשרים וארבעה בהכרע
 ליטרא של עגל הראשון, שנאמר וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם.

Rabbi *Yitzchak* maintains: "There is no punishment that comes to the world that does not
 contain one 24th of the surplus of a liter of the first calf, for it says: 'On the day that I make my
 count, I shall bring their sin to account against them.'"

II. Classical Approaches

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה נג: ב

מדפלו ישראל לעגל, גלו אדעתייהו דניחא להו בעבודת כוכבים

The Talmud maintains: "Through their worship of the Golden Calf, the people of Israel indicated
 that they were amenable to idolatry. "

ספר מורה הנבוכים ג: לב

והוא שא"א לצאת מן ההפך אל ההפך פתאום, ולזה א"א לפי טבע האדם שיניח כל מה שהרגיל בו
פתאום.

Nehama Leibowitz (Elaborating on the Rambam): "Therefore we should not be astonished- *but should, rather, learn and take to heart*-that thousands of individuals from among those who
 stood at the base of the mountain and heard the voice of God speaking from the midst of the
 fire; forty days later, created the Golden Calf.

A one-time proclamation will not change man... even a clear Divine Revelation will
 not turn him from idolatry to the worship of God.

Only prolonged exposure to a life of Torah and mitzvot...surrounding an individual on
 all sides- ordering his days, nights, weekdays and festivals; his life within the home and his
 existence outside; his dealings with his family and his interactions with others; his toil at home
 and his labor in the field; guiding him day by day, hour by hour-only such immersion will change
 a person and guard him from sliding back into the depths of darkness."

ספר הכוזרי א: צ

ולא היה העון הכוזרי מאמר ההוא יציאה מכלל עבודת מוציאים ממצרים אך היה מרי לקצת מצותיו כי הוא יתברך הזהיר מן הצורות, והם עשו צורה, והיה להם להמתין, שלא יקבעו לעצמם דבר שיקבילוהו וימשכו אחריו ומזבח וקרבתות...

והיה ענינם בזה כענין הכסיל, אשר זכרנו, שנכנס בחנות הרופא והמית האנשים, אשר היו מועילים ברפואות ההם קודם לכן, עם שלא היתה כונת העם לצאת מעבודת האלקים, אך היו חושבים שהם משתדלים בעבודה, ועל כן באו אל אהרן, ואהרן חפץ לגלות מצפונם, ועל כן סייע בעשותו ונאשם בהוצאתו מרים מן הכח אל המעשה.

Rabbi Yehuda HaLevi: Appropriation of the right to create their own symbolic worship

דעת זקנים מבעלי התוספות שמות לב:א

(א) עשה לנו אלקים. לא לשם ע"ז נתכוננו כי אם להיות שופט במקומו של משה וכן משמע מדקאמר כי זה משה האיש אשר...

רמב"ן שמות פרק לב:א

אבל הענין כמו שאמרתי, שלא בקשו העגל להיות להם לאל ממית ומחיה, וקבלו עבודת אלהות עליהם, אבל ירצו שיהיה להם במקום משה מורה דרכם.

Tosafists and the Ramban: An attempt to replicate Moshe's leadership

III. Seeking Context: Sinai's Delicate Balance

שמות יט: ט-יג

ויאמר יקוק אל-משה לך אל-העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם והיו נכנים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד יקוק לעיני כל-העם על-הר סיני והגבלת את-העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל-הנגע בהר מות יומת לא-תגע בו יד כי-סוקול יסקל או-ירה יירה אם-בהמה אם-איש לא יחיה במשך היבל המה יעלו בהר

And HaShem said to Moses, "Go to the people and warn them to stay pure today and tomorrow. Let them wash their clothes.

Let them be ready for the third day; for on the third day HaShem will come down, in the sight of all the people, on Mount Sinai.

You shall set bounds for the people round about, saying, 'Beware of going up the mountain or touching the border of it. Whoever touches the mountain shall be put to death:

no hand shall touch him, but he shall be either stoned or shot; beast or man, he shall not live.'

When the ram's horn sounds a long blast, they may go up on the mountain."

שמות יט:כ-כב

וירד יקוק על-הר סיני אל-ראש ההר ויקרא יקוק למשה אל-ראש ההר ויעל משה
 ויאמר יקוק אל-משה רד העד בעם פן-יהרסו אל-יקוק לראות ונפל ממנו רב
 וגם הכהנים הגגשים אל-יקוק יתקדשו פן-יפרץ בהם יקוק
ויאמר משה אל-יקוק לא-יוכל העם לעלת אל-הר סיני כי-אתה העדתה בנו לאמר הגבל את-ההר וקדשתו
ויאמר אליו יקוק לך-רד ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל-יהרסו לעלת אל-יקוק פן-יפרץ-בם
וירד משה אל-העם ויאמר אלהם (o)
ידבר אלקים את כל-הדברים האלה לאמר (o)
אנכי יקוק אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים

And HaShem came down upon Mount Sinai, on the top of the mountain, and HaShem called Moses to the top of the mountain and Moses went up.

And HaShem said to Moses, "Go down, warn the people not to break through to HaShem to gaze, lest many of them perish.

The priests also, who come near HaShem, must stay pure, lest HaShem break out against them."

And Moses said to HaShem, "The people cannot come up to Mount Sinai, for You warned us saying, 'Set bounds about the mountain and sanctify it.'"

And HaShem said to him, "Go down, and come back together with Aaron; but let not the priests or the people break through to come up to HaShem, lest He break out against them."

And Moses went down to the people and spoke to them.

And God spoke all these words, saying:

I HaShem am your God who brought you out of the land of Egypt, the house of bondage:

דברים ה: כ-ל

ויהי כשמעכם את-הקול מתוך החשך וההר בער באש ותקרבוני אלי כל-ראשי שבטיכם וזקניכם
 ותאמרו הן הראנו יקוק אלהינו את-כבדו ואת-גדלו ואת-קולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי-ידבר
 אלקים את-האדם וחי
 ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם-יסיפיו אנחנו לשמע את-קול יקוק אלהינו עוד ומתנו
 כי מי כל-בשר אשר שמע קול אלקים חיים מדבר מתוך-האש כמנו וחי
 קרב אתה ושמע את כל-אשר יאמר יקוק אלהינו ואת תדבר אלינו את כל-אשר ידבר יקוק אלהינו אליך
 ושמענו ועשינו
וישמע יקוק את-קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר יקוק אלי שמעתי את-קול דברי העם הזה אשר דברו
אליך היטיבו כל-אשר דברו
מי-יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את-כל-מצותי כל-הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם
לך אמר להם שובו לכם לאהליכם
 ואתה פה עמד עמדי ואדברה אליך את כל-המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר

אנכי נתן להם לרשתה

ושמרתם לעשות כאשר צוה יקוק אלקיכם אתכם לא תסרו ימין ושמאל

בכל-הדרך אשר צוה יקוק אלקיכם אתכם תלכו למען תחיון וטוב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון

And when you heard the voice out of the darkness, while the mountain was ablaze with fire, you came up to me, all your tribal heads and elders, and you said, “HaShem our God has just shown us His majestic Presence, and we have heard His voice out of the fire; we have seen this day that man may live though God has spoken to him.

And now, why should we die, for this fearsome fire will consume us; if we hear the voice of HaShem our God any longer, we shall die.

For what mortal ever heard the voice of the living God speak out of the fire, as we did, and lived?

You go closer and hear all that HaShem our God says, and then you tell us everything that HaShem our God tells you, and we will willingly do it.”

HaShem heard the plea that you made to me, and HaShem said to me, “I have heard the plea that this people made to you; they did well to speak thus.

May they always be of such mind, to revere Me and follow all My commandments, that it may go well with them and with their children forever!

Go, say to them, ‘Return to your tents.’

But you remain here with Me, and I will give you the whole Instruction—the laws and the rules—that you shall impart to them, for them to observe in the land that I am giving them to possess.”

Be careful, then, to do as HaShem your God has commanded you. Do not turn aside to the right or to the left:

follow only the path that HaShem your God has enjoined upon you, so that you may thrive and that it may go well with you, and that you may long endure in the land you are to possess

IV. The Balance Goes Awry

שמות פרק לב

(א) וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם על אהרן ויאמרו אליו קום עשה לנו אלקים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו:

And the people saw that Moshe had delayed in descending the mountain, and the people gathered upon Aharon saying, “Rise, make for us gods that will go before us, for the man Moshe who brought us up from the land of Egypt—we do not know what became of him.”

שמות פרק לג

(א) וידבר יקוק אל משה לך עלה מזה אתה והעם אשר העלית מארץ מצרים אל הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה:

(ב) ושלחתי לפניך מלאך וגרשתי את הכנעני האמרי והחתי והפרזי החוי והיבוסי:

(ג) אל ארץ זבת חלב ודבש כי לא אעלה בקרבך כי עם קשה ערף אתה פן אכלך בדרך:

(ד) וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו:

(ה) ויאמר יקוק אל משה אמר אל בני ישראל אתם עם קשה ערף רגע אחד אעלה בקרבך וכליתך ועתה הורד עדיך מעליך ואדעה מה אעשה לך:

(ו) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב:

And Hashem spoke to Moshe: 'go, ascend from here, you and the people whom you brought up out of the land of Egypt, to the land of which I swore to Avraham, to Yitzchak, and to Yaakov, saying: to your offspring will I give it

And I will send before you an angel; and I will drive out the Canaanite, the Amorite, and the Hittite, and the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite

To a land flowing with milk and honey; for I will not go up in your midst; for you are a stiffnecked people; lest I consume you on the way.'

And when the people heard these evil tidings, they mourned; and no one donned his ornaments.

And HaShem said to Moshe, "Say to the Israelites, 'You are a stiffnecked people. If I were to go in your midst for one moment, I would destroy you. Now, then, leave off your finery, and I will consider what to do to you.'"

And the Israelites remained stripped of the finery from Mount Horeb on.